

Obuj se. do toho!

**Toto je leták o pracovních
podmínkách v obuvnickém
průmyslu**

*Mostofa (26) zpracovává kůži pro výrobu bot
v koželužně v Hazaribagh. Foto: GMB Akash*

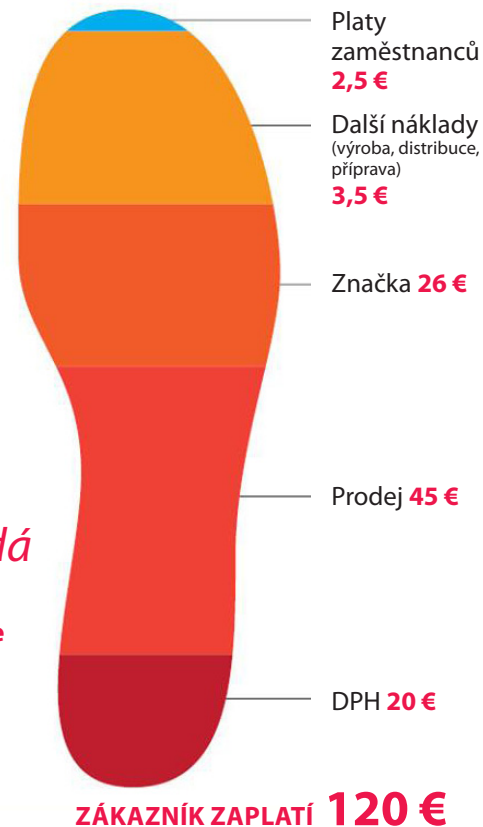

JAK SE VYRÁBÍ BOTY?

V roce 2014 bylo vyrobeno 24,4 mld párů bot, tedy více než tři páry na člověka. 88 % pochází z Asie, zejména z Číny.

„Když přijdete do koželužen v Hazaribagh a podíváte se kolem, uvidíte, jak vypadá peklo,“ říká Syeda

Rizwana Hasan z organizace Bangladesh Environmental Lawyers Association.

NEJČASTĚJŠÍ PROBLÉMY SPOJENÉ S VÝROBOU BOT

Při výrobě obuvi dochází zcela běžně k porušování lidských práv. Hlavními problémy zde jsou:

Nízké mzdy

V mnoha případech nedosahuje mzda pracovníků v producentských zemích ani státem stanovené minimální mzdy, přičemž nemůžeme ani zdaleka mluvit o mzdě důstojné. Důstojná mzda (living wage) je příjem za běžnou pracovní dobu (max. 48 hodin za týden), který by měl pracujícím a jejich rodinám poskytnout dostatek finančních prostředků potřebných k naplnění základních životních potřeb a umožnit jim žít důstojný život.

Zdraví ohrožující práce

Práce spojená s výrobou obuvi je riziková, a to především v koželužnách. Zanedbání bezpečnostních standardů, které je velice běžné, mívá ničující následky. Při zpracování kůže se běžně používají chemikálie, z nichž nejnebezpečnější je tzv. trojvazný chrom. Ten může, pokud není proces dobře kontrolovaný, oxidovat na šestivazný chrom, jenž je karcinogenní a vysoce toxický pro lidi i životní prostředí. Asi 85 % kůže je zpracováno za použití chromu.

Domácí pracovníci

Část práce, náročná na manuální zpracování, se často zadává úplně mimo továrny ke zpracování u tzv. domácích pracovníků. Například v Indii pochází 60 % výroby kožených bot z domácích dílen. Domácí pracovníci jsou odměňováni podle počtu vyrobených kusů. Jejich pozice

je velice nejistá, nemají žádné záruky práce ani žádné sociální nebo zdravotní zabezpečení. To vše vede k tomu, že jsou nuceni do práce zapojovat i děti, aby se uživil.

Dětská práce

Dětská práce je bohužel stále nedílnou součástí výroby našich bot, a to nejen v domácích dílnách, ale i v koželužnách, kde panují zdraví ohrožující podmínky.

Životní prostředí

Vedle chronického porušování práv pracovníků má výroba obuvi také dalekosáhlé dopady na životní prostředí. Koželužny jsou čtvrtým největším znečišťovatelem na světě, hned za těžebním průmyslem.

„Máme problémy s očima kvůli vápnu, dýchací problémy a potíže se srdcem. Mícháme disociřičitan sodný a chlorid amonný s vodou a výpary se přitom dostávají do našich plic a tváří,“ říká 29letý Mohammed Rintu z bangladéšské koželužny v Hazaribah.

Dělníci ponořují kůži do barvicích nádrží
v bangladéšské koželůžně. Foto: GMB Akdsh

CO JE POTŘEBA ZMĚNIT?

Dnes je téměř nemožné zjistit, kde a za jakých pracovních podmínek byl konkrétní pár bot vyroben. Právě nízká míra transparentnosti znemožňuje přimět konkrétní výrobce a značky k odpovědnosti.

Výroba

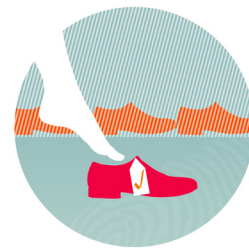
Mzdy by se měly zvýšit na důstojnou úroveň, aby z nich bylo možné pokrýt životní náklady. Zásadní je rovněž celkové zlepšení nebezpečných pracovních podmínek v továrnách a dílnách. Je potřeba najít jiná řešení, než je vydělávání kůže chromem.

Firmy

Firmy musejí být transparentnější. Jako spotřebitelé máme právo vědět, kde a jak se naše boty vyrábí. Výroba bot nesmí mít negativní následky pro životní prostředí ani pro lidi, kteří je vyrábí. Firmy musí přijmout odpovědnost za podmínky výroby, ve kterých vznikají jejich produkty.

Evropská unie

Politici ovlivňují legislativu, která formuje trh s obuví. Chtějme po nich, ať nám zaručí větší transparentnost dodavatelských řetězců firem.

Dětský dělník v obuvnické dílně v indickém Kanpuru. Foto: Sean Gallagher

CO MŮŽU UDĚLAT JÁ?

- **Zajímej se** o různé aspekty nákupu, nejenom o cenu. Každý nákup je volbou, každá bota má svůj příběh. Znáš jej?
- **Požaduj etické varianty zboží** a ptej se svých oblíbených značek, jak zaručí etický původ zboží.
- **Sleduj aktuální dění** v oblasti pracovních podmínek v obuvnickém průmyslu na facebook.com/obujsedotoho a facebook.com/nazemicz, zaregistruj si Newsletter NaZemi.
- **Aktivně se zapojuj** do kampaní nevládních organizací za zlepšení podmínek v dodavatelských řetězcích. Podpořit je můžeš on-line nebo i jako dobrovolník či finančně.

Více informací k tématu najdeš na:

www.obujsedotoho.cz
facebook.com/obujsedotoho

O kampani:

Kampan „Obuj se do toho“ se zaměřuje na zlepšování pracovních podmínek v rámci obuvnického průmyslu. Činí tak společně s 15 evropskými a třemi asijskými organizacemi, které se zaměřují na dodržování lidských práv při výrobě zboží. Společně chceme zvyšovat povědomí spotřebitelů, podněcovat změny zákonů a posílit odpovědnost firem v oblasti pracovních podmínek.

O NAZEMI

Jsme nevládní nezisková organizace NaZemi. Jsme přesvědčeni o tom, že každý člověk na Zemi má právo žít a pracovat v důstojných podmínkách. Zaměřujeme se na propojenost našeho spotřebního chování s problémy v tzv. rozvojových zemích a motivujeme jednotlivce, firmy i státy přijmout za tyto problémy odpovědnost.

- **Apelujeme na firmy**, aby podnikaly odpovědně a transparentně. Aby přijaly odpovědnost za pracovní podmínky ve svých dodavatelských řetězcích, za produkty, které nesou jejich značku a jež si můžeme v ČR nebo v Evropě koupit.
- **Podporujeme fair trade** a umožňujeme tím pěstitelům, řemeslníkům a zaměstnancům v zemích globálního Jihu zlepšovat jejich životní podmínky. Fair trade nepřipouští dětskou práci, geneticky modifikované plodiny ani nadměrné zatěžování životního prostředí. Pěstitelé a řemeslníci dostávají spravedlivou odměnu za svoji práci, důraz je kladen na dlouhodobou udržitelnost a rozvoj komunit.
- **Věnujeme se metodice globálního rozvojového vzdělávání** a usilujeme o její zavedení do praxe českého vzdělávání. Jde nám o to, aby žáci a studenti hledali a refletovali spojitosti mezi svým životem a životy ostatních na světě a přijímali za tyto vztahy zodpovědnost. Aby rozvíjeli svoji schopnost kritického myšlení a takových dovedností, jež jim umožní orientovat se v globálním světě. Vedle toho se rovněž věnujeme facilitování skupinových procesů.
- **Máme specializovaný fairtradový obchod**, který nám pomáhá financovat naše aktivity. Jednotlivcům i firmám nabízíme kromě širokého sortimentu fairtradového zboží vlastní produktovou řadu kávy Fair Café a čajů Fair Tea. Můžete nás podpořit nákupem v e-shopu **obchod.nazemi.cz**.

www.nazemi.cz
facebook.com/nazemicz

Brožura informuje o tom, za jakých podmínek vzniká naše obuv a co mohou firmy, vlády i spotřebitelé pro změnu těchto podmínek udělat.

Vydalo NaZemi v roce 2015.

Vytištěno na recyklovaném papíře.

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou umělecké galerie žižkovského, Evropské unie a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

náš svět
naše důstojnost
naše budoucnost

2015
Evropský rok
pro rozvoj

